

JAARPLAN 2023 dbieb

Jaarplanning op hoofdlijnen bibliotheekwerk Leeuwarden en Tytsjerksteradiel

VERDER BOUWEN AAN DE MAATSCHAPPELIJKE EN EDUCATIEVE BIBLIOTHEEK

Inhoud	2
1. Voorwoord	3
2. Profiel dbieb	4
3. Visie, bestaansrecht, missie en positionering	5
4. Landelijke ontwikkelingen en beleid	7
5. De vier strategische speerpunten	9
6. Huisvesting en spreiding	10
7. Mensen – de organisatie	12
8. Modernisering bibliotheekwerk in Tytsjerksteradiel	14
9. De activiteiten / speerpunten van de teams -Team Programmering -Team Onderwijs -Teams Frontoffice Stad en Dorpen -Unit Digitaal	15
10. Samenvatting in één oogopslag	21

1. Voorwoord

dbieb is een moderne, ondernemende bibliotheekorganisatie die dagelijks met veel energie en enthousiasme werkt aan de kwaliteitsverbetering van haar dienstverlening in het midden van de provincie Fryslân: de gemeenten Leeuwarden en Tytsjerksteradiel.

Gedegen planvorming ligt aan de basis van de verdere ontwikkeling van onze producten en diensten. Met als doel het vergroten van de impact van onze dienstverlening in het werkgebied.

Deze jaarplanning 2023 behandelt op hoofdlijnen de belangrijkste ontwikkelingen in onze dienstverlening en ons werkgebied in de komende periode. Het vormt de inhoudelijke **oplegger** bij de begrotingen 2023. Ook dient het als basis voor het eigen jaarwerkplan van onze teams. Zo kan elk team vanuit de eigen opdracht, taakstelling en expertise bijdragen aan het grotere geheel onder het motto:

***Fundamentele innovatie – verder bouwen aan de
maatschappelijke en educatieve bibliotheek***

2. Profiel dbieb

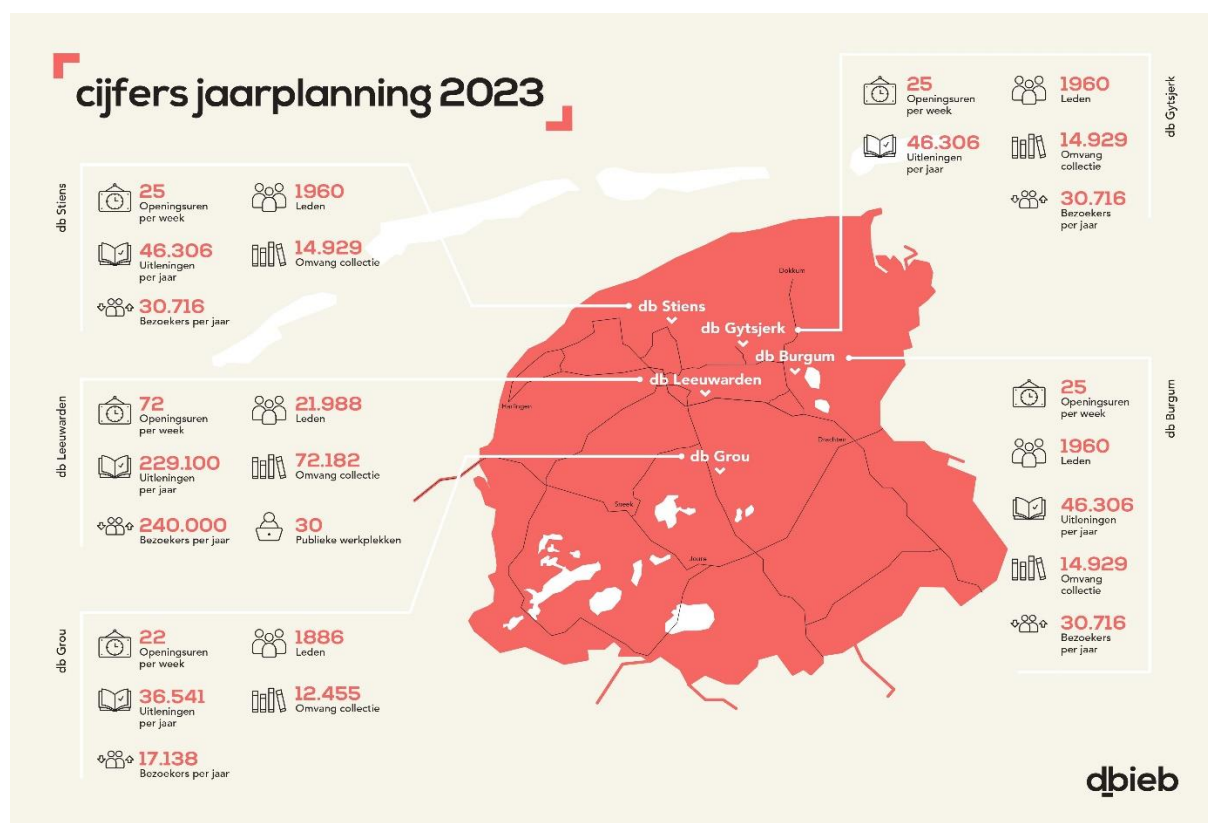
dbieb verzorgt het bibliotheekwerk in de gemeenten Leeuwarden en Tytsjerksteradiel. Het werkgebied telt zo'n 156.000 inwoners en heeft zowel een stedelijk als een plattelandskarakter. dbieb telt vijf vestigingen waarvan de centrale bibliotheek in de Blokhuispoort in Leeuwarden de grootste is.

De organisatie kent drie inhoudelijke pijlers:

- Frontoffice
- Onderwijs
- Programmering

Daarbij zijn vier teams actief: twee teams frontoffice, een team onderwijs en een team programmering. Daarnaast houdt de unit digitaal zich bezig met de digitale dienstverlening. De sector bedrijfsvoering, waarin facilitair, financiën, HR, ICT en MARCOM zijn ondergebracht, zorgt voor de ondersteuning ten behoeve van de gehele organisatie.

De organisatie telt achtenzestig, veelal parttime, medewerkers en kan beschikken over een flexibele schil van circa twaalf medewerkers. Verder kan de organisatie een beroep doen op zo'n honderdtwintig vrijwilligers, die vooral in de frontoffice actief zijn.

3. Visie, bestaansrecht, missie en positionering van dbieb

Visie **Wat zien wij als wij naar buiten kijken vanuit het gezichtspunt van onze wettelijk vastgelegde taken en functies?**

We zien een terugtrekkende landelijke overheid die inzet op de zelfredzaamheid van burgers. Een deel redt zich en een deel redt zich niet door een onvoldoende ondersteunend netwerk, door onvoldoende vaardigheden en/of door (digitale) laaggeletterdheid.

We zien een regio waar de leefbaarheid over het algemeen hoog is en mensen relatief gelukkig zijn. Zij zijn ook trots op hun regionale cultuur. Daarnaast kent de regio veel burgers die als vrijwilliger actief betrokken zijn bij de samenleving. We zien echter ook de nodige uitdagingen: de bevolking krimpt en de eenzaamheid neemt toe. Leeuwarden kent wijken waar mensen in armoede en met schulden leven. In de dorpen zien we een relatief laag opleidingsniveau, werkloosheid en vergrijzing. Dit leidt tot meer behoefte aan zorg, ontmoeting en het onderhouden van (digitale) vaardigheden.

Instituten zijn minder zichtbaar en er wordt meer uitgegaan van de kracht van de burgers. Mensen moeten meer zelf hun weg vinden en op zoek gaan naar nieuwe ontmoetingen. Taal (meertaligheid) en cultuur verrijken en verbinden mensen en versterken de identiteit.

We zien steeds meer digitalisering, een toenemend gebruik van communicatiemiddelen en een technologische ontwikkeling waarin het delen van informatie gemeengoed wordt. Veel eenvoudige werkzaamheden en kennissystemen worden vervangen door robots. Dit leidt tot nieuwe zingevings- en ontwikkelingsbehoeften bij mensen. Menselijke correctie van automatische systemen en interactie tussen mensen zijn van toegevoegde waarde voor de samenleving. Er is behoefte aan een 'human interface'.

Bestaansrecht **Wat betekent deze visie voor dbieb?**

dbieb is de plek waar iedereen vrij en ongedwongen binnen kan komen. Het is de lokale poort tot kennis, een leven lang leren, culturele ontwikkeling, informatieverwerking en vrijheid van meningsvorming voor zowel individuen als voor groepen.

De medewerkers zijn de actieve verbinders tussen mensen en bronnen. Dit maakt de bibliotheek uniek en onderscheidend. Vrijheid, voorspoed en persoonlijke ontwikkeling zijn fundamentele waarden. Goed geïnformeerde burgers zijn de dragers van een inclusieve samenleving, waarin iedereen mee mag doen. Vrij toegankelijke informatie, toegang tot educatie en zelfontplooiing zijn onmisbaar voor de ontwikkeling van waarden en normen.

Missie **Daarom zien wij dit als onze belangrijkste opdracht:**

'Wij inspireren iedereen om zich een leven lang te ontwikkelen' (Mission statement dbieb).

Wij inspireren iedereen om zich een leven lang te ontwikkelen, zijn perspectieven te verrijken en zich in staat te stellen volwaardig mee te doen in de lokale samenleving.

Wij zijn een netwerkorganisatie die - in samenwerking met partners - vrije toegang biedt tot cultuur en informatie, het produceren en het delen van informatie ondersteunt en duiding brengt in een lokale en wereldwijde context.

Positionering

Waar staat dbieb voor - wat is dbieb?

Lokale informatiebemiddelaar (actieve verbinder)

- Wij zijn de lokale toegangspoort naar informatie.
- Wij ondersteunen de mensen in Leeuwarden en Tytsjerksteradiel bij het zoeken naar en vinden van informatie en inspiratie zodat ieder individu kan blijven meedoen in de samenleving.
- We zien onszelf als onafhankelijke lokale informatiebemiddelaar die, in een netwerk van organisaties, bronnen en kennisinstituten, zorgt dat de verbinding wordt gelegd tussen betrouwbare informatie, kennis en de Friese bevolking.

Dé plek voor iedereen

In onze samenleving zien wij hoe belangrijk het is om een laagdrempelige plek te hebben, voor iedereen. Dat is dbieb: de openbare plek van jouw stad of dorp, zonder drempel, waar je binnen kunt lopen en welkom bent. Waar niemand iets van je verwacht. Een plek waar je elkaar ontmoet en het gesprek kan aangaan over wat jou bezighoudt. Wij laten onze leden en bezoekers actief meedenken over de invulling van onze programmering. We luisteren naar de behoeften van onze inwoners en omarmen hun initiatieven. dbieb is van en voor de mensen uit deze regio.

Blijven ontdekken

‘Wij inspireren iedereen om zich een leven lang te ontwikkelen’. Dat kan alleen wanneer je wordt gestimuleerd om nieuwe dingen te blijven ontdekken, op de hoogte raakt van actuele thema’s, kennismaakt met nieuwe vaardigheden en de Friese en andere culturen kunt ontdekken. Op deze manier verbreden wij de horizon van onze leden en bezoekers. Je bent nooit te oud om te leren en nooit te jong om ermee te beginnen.

Zelfvertrouwen

Onze regio kent veel problematiek. Een van de belangrijkste dingen is dan om zelf achter het stuur te (gaan en) blijven zitten van je eigen leven. Dat kan alleen als je vertrouwen hebt in jezelf en in je eigen kunnen. Daarom zetten wij ons in om de mensen van stad en dorp te ondersteunen in hun zelfvertrouwen. Dat doen wij door hun nieuwe vaardigheden aan te leren die van belang zijn om mee te blijven doen in deze samenleving. Maar ook door ontmoeting met anderen te faciliteren en hen te inspireren. Wij stimuleren de persoonlijke ontwikkeling onder onze inwoners.

Grutsk!

In Fryslân geloven wij in ‘samenredzaamheid’, we doen het samen. Onze medewerkers, vrijwilligers en samenwerkingspartners vinden elkaar in wat we allemaal het belangrijkste vinden: het in hun kracht zetten van onze inwoners. Zo versterken we onze regio en bouwen we aan een krachtige samenleving. Daar zijn we trots op!

4. Landelijke ontwikkelingen en beleid

Convenant voor een robuust bibliotheekstelsel en de landelijke netwerkagenda

Drie overheidslagen ondertekenden eind 2020 het 'Bibliotheekconvenant 2021-2023': onze branchevereniging de VOB, samen met het ministerie van OCW, de VNG, het IPO, de Koninklijke Bibliotheek en de Stichting Samenwerkende POI's (waaronder het Fryske Fers). Het doel: bibliotheken beter in staat te stellen om bij te dragen aan actuele maatschappelijke opgaven. De focus ligt de komende jaren op het bestrijden van laaggeletterdheid, het bevorderen van digitale inclusie en het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling.

Door hun rol bij deze maatschappelijke opgaven te pakken laten bibliotheken aan de (lokale) overheid zien hoe belangrijk zij zijn voor de samenleving en hoe belangrijk een goed functionerend bibliotheekstelsel op lokaal, regionaal en landelijk niveau is. In het convenant staat daarom ook beschreven wat nodig is om de toekomst van bibliotheekvoorzieningen te garanderen zodat bibliotheken hun taken kunnen blijven uitvoeren.

Zo is afgesproken om de robuustheid van de bibliotheekorganisaties te behouden en te vergroten en moeten bibliotheken goed bereikbaar en toegankelijk blijven. Ook moeten ze kunnen beschikken over voldoende en goed gekwalificeerd personeel en vrijwilligers. Samenwerking, certificering en monitoring en innovatie vormen hier sleutelwoorden.

In het convenant is afgesproken dat de openbare bibliotheken de komende jaren hun inhoudelijke focus leggen op een drietal maatschappelijke opgaven:

- 1. Geletterde samenleving – Bevorderen geletterdheid en leesplezier**
- 2. Participatie in informatiesamenleving - Digitale inclusie en digitaal burgerschap**
- 3. Leven lang ontwikkelen – basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid**

Gemeenten hebben toegezegd zorg te dragen voor een robuuste bibliotheekvoorziening die in staat is de drie opgaven uit te voeren.

Met betrekking tot die uitvoering zijn landelijk afspraken gemaakt in de vorm van de 'Netwerkagenda 2020 – 2023'. In de agenda zijn de doelen van het beleid verder uitgewerkt evenals de noodzakelijke randvoorwaarden die voor bibliotheken nodig zijn (de robuuste bibliotheek) om deze doelen te bereiken.

Steun vanuit de Rijksoverheid voor het Openbaar Bibliotheekwerk

Met het bibliotheekconvenant en de netwerkagenda is concreet gemaakt waarvoor de extra middelen nodig zijn: bibliotheken kunnen substantieel bijdragen aan de grote maatschappelijke opgaven in de samenleving rond lezen, digitale geletterdheid en een leven lang leren. De bibliotheekbranche is blij dat het kabinet onlangs heeft besloten de komende jaren substantieel te investeren in het openbaar bibliotheekwerk. De zorgen in de sector zijn namelijk groot. Een aanzienlijk deel van bibliotheekorganisaties heeft wederom te maken met tekorten en/of bezuinigingen. De investeringen zijn dan ook hard nodig voor het herstel en de versterking van de sector.

Beleidspeerpunten dbieb voor de komende jaren

De houdbaarheidstermijn van het Strategisch Ondernemingsplan 2017 – 2021 van dbieb is inmiddels verstreken. dbieb borduurt op dat plan voort, onder meer via het opleidingstraject: 'dbiebAcademy', dat al in 2020 van start ging, maar door corona aanzienlijke vertraging opliep. Bij dit traject zijn al onze medewerkers betrokken geweest. In het traject is de basis gelegd voor het beleid voor de komende periode. Een aangescherpte visie en missie zijn gedefinieerd.

Op basis van de maatschappelijke opdracht (onder andere de college- en raadsprogramma's van beide gemeenten), een klantsegmentatieonderzoek en de landelijke netwerkalenda zijn nieuwe beleidspeerpunten bepaald.

Hoewel de essentie van het bibliotheekwerk uiteraard niet verandert, zal er wel sprake zijn van andere accenten in het beleid.

Meer dan ooit staat de maatschappelijke opdracht van het bibliotheekwerk centraal: de ontwikkeling van inwoners van Leeuwarden en Tytsjerksteradiel. De begrippen 'taal' en 'informatie' zijn hierbij sleutelwoorden

5. De vier strategische speerpunten

In het beleid van dbieb staat de maatschappelijke opdracht van het bibliotheekwerk centraal: de ontwikkeling van inwoners van Leeuwarden en Tytsjerksteradiel.

Met de bovengenoemde geactualiseerde visie, missie en maatschappelijke opdracht als basis en vertrekpunt richt dbieb zich in de komende jaren op de vertaling en realisatie van haar nieuwe beleid met vier strategische speerpunten. Het gaat hierbij om:

- A. **Basisvaardigheden volwassenen** – Onze regio kent maatschappelijke uitdagingen zoals eenzaamheid. In een aantal wijken en dorpen van Leeuwarden en Tytsjerksteradiel leven mensen in armoede en schulden. In dit speerpunt richten wij ons op het verbeteren van vaardigheden die nodig zijn om zelfredzaam te zijn in de samenleving: lezen, schrijven, begrijpen, informatievaardigheden, digitale vaardigheden, sociale vaardigheden, communicatievaardigheden, financiële vaardigheden, juridische vaardigheden en vaardigheden op het gebied van opvoeding en gezondheid. Taal en informatie staan nadrukkelijk centraal. De bibliotheek werkt hier samen met diverse relevante organisaties en instellingen.
- B. **Basisvaardigheden kinderen** – De samenleving vraagt steeds meer zelfredzaamheid. Kinderen die onvoldoende basisvaardigheden aanleren, zijn als volwassenen kwetsbaarder en minder zelfredzaam. Zij kunnen dan niet meekomen in de samenleving. Volgens het kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties heeft ieder kind recht op (o.a.) gezond leven, spel en ontspanning, informatie, zorg, gelijkheid en onderwijs. Onze bibliotheek draagt hieraan bij door kinderen te helpen met het verbeteren van basisvaardigheden die hun de kans geven mee te doen in de samenleving. Ieder individu heeft recht op meedoen. Een beheersing van basisvaardigheden is de minimumvoorwaarde voor welvaart en welzijn van ieder individu. De bibliotheek maakt ook hiervoor deel uit van specifieke allianties en netwerken in het werkgebied. Ook een nauwe samenwerking met het onderwijs in het werkgebied is cruciaal. Een goede taalontwikkeling bij kinderen helpt laaggeletterdheid voorkomen. Maar het terrein is breder dan alleen taal. De bibliotheek richt zich op de ontwikkeling van de zogenaamde 21e-eeuwse vaardigheden, of 21st century skills. Dit zijn competenties die een kind nodig heeft om succesvol deel te nemen in de maatschappij van de toekomst.
- C. **Talentontwikkeling** – Dit speerpunt richt zich op zelfontplooiing en verrijking, het verbreden van de horizon en het vergroten van kansen. Talentontwikkeling is een ‘verdieping op de basis’ of is gericht op ‘iets nieuws leren’ en het ontdekken van talenten die nog niet zijn aangesproken. Stimuleren van en ontdekken waar je goed in bent en waar je plezier aan beleeft staat bij dit speerpunt centraal. We helpen kinderen met het benutten van hun talenten, omdat het plezier en een positieve ervaring oplevert. We helpen hen iets ontdekken waardoor de eigen horizon wordt verbreed.
- D. **dbieb als Culturele ‘hub’** - dbieb als ontmoetingsplaats, als een verbindend platform. Mensen worden met elkaar verbonden. De bibliotheek als een onafhankelijke en actieve verbinder in een netwerk van mensen, organisaties, bronnen en kennisinstituten. Activiteiten en evenementen met thema’s als filosofie, kunst, levensbeschouwing, cultureel burgerschap, bewustwording en communicatie dragen bij aan grotere sociale cohesie en het creëren van een gemeenschapsgevoel. Voor dit speerpunt hebben we een team dat zich richt op het platteland en een team dat zich richt op de stad.

Ook in 2023 worden de speerpunten verder inhoudelijk ‘geladen’. Per strategisch speerpunt wordt bekeken hoe dbieb de dienstverlening het best kunnen inrichten en aansluit op de vraag vanuit de klant.

6. Huisvesting en spreiding

De huisvesting en spreiding zijn zeer belangrijke factoren voor het realiseren van een verantwoorde dienstverlening.

Huisvesting Leeuwarden

Centrale Blokhuispoort

Op het terrein van huisvesting is er in 2022 in Leeuwarden een aantal belangrijke ontwikkelingen aan de orde. De Centrale bibliotheek Leeuwarden is sinds enkele jaren gevestigd in het complex Blokhuispoort. Uiteraard heeft de coronacrisis veel impact op de bezoekersaantallen, maar de nieuwe huisvesting is en blijft een enorme publiekstrekker. Het gebouw is uitstekend geschikt voor de uitvoering van de vijf kerntaken van het moderne bibliotheekwerk en kan worden beschouwd als de huiskamer van de stad. Enige tijd geleden zijn de werkzaamheden aan een aantal belangrijke elementen in de bibliotheek Blokhuispoort hervat. De klimaatbeheersing is in bedrijf gesteld en de Kapel is in 2021 in gebruik genomen. De bibliotheek beschikt daarmee over een aantrekkelijke ruimte waarin tal van – ook culturele – activiteiten kunnen worden georganiseerd. De Kapel is uitermate belangrijk voor de profilering van de bibliotheek.

Vestiging Stiens

In Stiens wordt een nieuw Multifunctioneel Centrum (MFC) gerealiseerd. Een projectgroep werkt hard aan de uitvoering van de plannen en naar verwachting zal de nieuwe vestiging in het najaar 2022 of begin 2023 worden geopend.

Vestiging Grou

De bibliotheek Grou is gevestigd in het gebouw van OSG Sevenwolden nabij de A32. De vestiging ligt decentraal ten opzichte van de kern van het dorp. Er komen hierdoor nu uitsluitend bezoekers die gericht voor dbieb komen. Dit is terug te zien in de bedrijfsresultaten van de vestiging. Het zou beter zijn de bibliotheek te verplaatsen naar een locatie in het centrum van Grou. Onlangs zijn de eerste contacten gelegd tussen dbieb en de lokale initiatiefwerkgroep die werkt aan de ontwikkeling van een nieuw MFC in het centrum van het dorp.

Huisvesting Tytsjerksteradiel

In de strategie om de bezuinigingen op te vangen speelt huisvesting in Tytsjerksteradiel een primaire rol. Naast de financiële noodzaak tot aanpassingen, is er ook een inhoudelijke aanleiding: de invulling van de bibliotheek als relevante plattelandsvoorziening. Ook de dorpsvestigingen in Tytsjerksteradiel moeten toekomstbestendig worden gemaakt. De voorzieningen met een beperkte collectie en dito openingstijden voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd en de vraag van de klant. Dit strategische vraagstuk speelt overigens niet alleen in het werkgebied van dbieb maar in het gehele land. Een juiste inkleuring in een nieuwe verschijningsvorm is van levensbelang voor de juiste positionering en effectiviteit van het bibliotheekwerk op het platteland.

Het management van de bibliotheek oriënteert zich momenteel op een nieuwe opzet in het brede kader van het bibliotheekwerk in de gemeente Tytsjerksteradiel. Met de gemeente is afgesproken gezamenlijk een nieuwe visie te ontwikkelen. Behoud van twee vaste vestigingen in de gemeente is hierbij een belangrijk aandachtspunt. Samenwerking met maatschappelijk relevante partners is essentieel.

Vestiging Hurdegaryp

Om de exploitatie van de bibliotheek in de gemeente structureel toekomstbestendig te maken, is de keuze gemaakt de vestiging in Hurdegaryp per 1 januari 2021 te sluiten. Deze keuze is een direct gevolg van de bezuiniging die per 1 januari 2021 van kracht werd.

De bibliotheek heeft samen met het dagelijks bestuur van Dorpsbelangen Hurdegaryp en de directies van het primair onderwijs in Hurdegaryp een verkenning gedaan naar de mogelijkheden rond bibliotheekdienstverlening in het dorp, binnen strakke financiële kaders. Dit resulteerde erin dat er medio 2021 - in samenwerking met Doarpsbelang Hurdegaryp en It Maskelyn - een afhaalpunt in It Maskelyn is gerealiseerd. Hier kunnen leden boeken afhalen en inleveren. Daarnaast verzorgt dbieb de tijdschriften op de leestafel in het MFC en vinden er activiteiten plaats.

Verder blijft met de vestigingen in Burgum en Gytsjerk de fysieke bibliotheek voor iedere inwoner van Tytsjerksteradiel bereikbaar.

Vestiging Gytsjerk

In het toekomstperspectief blijft de vestiging in Gytsjerk behouden. Het karakter van de vestiging krijgt een ander accent. Begin 2020 ging de algemene ledenvergadering van Doarpsbelangen Gytsjerk (DB) akkoord met de realisatie van de 'Ontmoetingsruimte Gytsjerk' in de huidige bibliotheek van het dorp. De ontmoetingsruimte is inmiddels gerealiseerd in een samenwerking tussen DB en de bibliotheek. In het dorp is draagvlak voor het project. De plaatsing van de ontmoetingsruimte in de huidige bibliotheek heeft eerst een tijdelijk karakter. Wellicht ontstaan op termijn mogelijkheden in het centrum van Gytsjerk waar meerdere relevante maatschappelijke partners onderdak kunnen vinden.

Begin september 2021 is Dorpshûs de Bân officieel geopend. De Bân heeft een eigen programma met onder meer inloopochtenden, workshops en lezingen. Ook worden er gezamenlijk met dbieb activiteiten georganiseerd.

Vestiging Burgum

De vestiging Burgum blijft – als centrumvestiging – behouden, vooralsnog op de huidige locatie in het hart van het dorp. Dit pand is relatief duur en qua oppervlakte te groot voor de huidige uitleenfunctie van de bibliotheek. Daarom zijn met de verhuurder afspraken gemaakt over het verminderen van het gehuurde vloeroppervlak.

7. Mensen – de organisatie

In het najaar van 2017 is een reorganisatie doorgevoerd. Vanaf eind januari 2018 werkt de organisatie formeel in een nieuwe setting. In 2020 is een eerste evaluatie van de reorganisatie afgerond. De uitkomsten zijn gebruikt bij de opzet van het nieuwe HRM-plan voor de komende jaren. Vanuit de evaluatie fungeert dit plan als het kompas voor de verdere finetuning van de organisatie.

In de afgelopen twee jaar is de organisatie ook qua omvang gegroeid. Deze groei vond vooral plaats in de teams Onderwijs en Programmering. In 2021 is ook de sector Bedrijfsvoering op de noodzakelijke sterkte gebracht. In 2022 is de personele invulling van de organisatie als geheel afgerond.

In oktober 2020 is een medewerkersonderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoek komt naar voren dat dbieb significant hoger scoort dan andere bibliotheken in Nederland. Medewerkers van dbieb zijn overwegend bevlogen in hun werk en betrokken bij de organisatie. Toch zijn er wel verbeterpunten, vooral op het gebied van werkdrukbeleving en samenwerking tussen de teams. Daar gaan de teams mee aan de slag, als onderdeel van het bovengenoemde HRM-plan.

Een ander organisatorisch aspect is de toepassing van de Code Diversiteit en Inclusie. In het bijzonder kwam het Team Programmering tot de conclusie dat de samenstelling van het team programmeurs nog eenzijdig is. Het wervings- en selectiebeleid wordt daarom aangepast. Tevens zal in 2023 worden bekeken in hoeverre het mogelijk is één of meerdere statushouders in te passen in de sector Bedrijfsvoering/Facilitair.

Verder zijn we ons ervan bewust dat samenwerkingsbereidheid en -vermogen belangrijke competenties zijn, in het bijzonder – maar niet alleen – voor onze programmeurs. In de Proeftuin Digitaal Burgerschap bieden we vier jonge nieuwkomers een gelijkwaardige, betaalde plek als projectmedewerker. Met culturele partners zijn er plannen om een jongerenpanel te starten waarin zij bevraagd worden, maar ook mee programma's kunnen maken en ervaring opdoen.

Projectenbureau

In 2021 hebben we naast de lijnorganisatie een projectorganisatie opgezet. In het projectenbureau organiseren we projecten binnen dbieb die majeur en veelomvattend zijn en die om een integrale aanpak vragen. Met het werken in een projectorganisatie willen we slagkracht creëren om (bestaande) dienstverlening te innoveren. We willen de samenwerking tussen de verschillende teams versterken, zodat een verrijking van de dienstverlening ontstaat. Projectmatig werken doet een beroep op planmatig werken. Dit draagt bij aan een betere kwaliteit van het resultaat. Het komt ook tegemoet aan de lerende organisatie die we willen zijn. Medewerkers leren verder te kijken dan hun eigen team en kunnen zich ontwikkelen. Medewerkers hebben nadrukkelijk invloed op de uitkomst van het project. Dit past bij ons uitgangspunt om verantwoordelijkheden lager in de organisatie te beleggen. Projectmatig werken ligt daarmee in lijn met de doelen vanuit de reorganisatie van 2017. In 2023 wordt het projectmatig werken binnen de organisatie verder uitgebouwd.

Deskundigheidsbevordering

Voor alle teams geldt dat zij zich voortdurend willen én moeten blijven ontwikkelen: 'Practice what you preach!'

Het zwaartepunt ligt in het bijzonder bij de deskundigheidsbevordering van de medewerkers en vrijwilligers bij de Teams bibliotheken Stad en Dorpen. Dit sluit nauw aan bij de landelijke ontwikkelingen om een modulaire bibliotheekopleiding te ontwikkelen, waar dbieb dan zelf keuzes uit kan maken. Te denken valt vooral aan de kennis van de collectie en informatiebemiddeling. In 2022 hebben de Medewerkers Informatie & Advies hun deskundigheid weer geactualiseerd middels een op maat gemaakte scholing door GO-opleidingen. Alle servicemedewerkers volgen een uitgebreid scholingstraject bij ROC Friese Poort. Deze gecertificeerde scholing vormt de basisopleiding voor iedere servicemedewerker. In 2023 zal verder aandacht worden besteed aan het fenomeen 'meertaligheid' in de frontoffice.

Voor de vrijwilligers is er sprake van een specifiek traject op het gebied van gastheerschap en gastvrijheid. Door een training - gemaakt en gegeven door onze eigen mensen - nemen we de vrijwilligers mee in de kern- en merkwwaarden van dbieb en hoe hierin te handelen in hun contact met de bezoekers.

Een tweede hoofdthema is de samenwerking met vrijwilligers. Sinds medio 2017 werken vrijwilligers samen met professionele bibliotheekmedewerkers in de frontoffice. De inzet van vrijwilligers is zorgvuldig voorbereid en geschiedt op basis van formeel vastgesteld beleid. Hoewel de samenwerking voorspoedig verloopt, vraagt dit een permanente monitoring en bijstelling. De werkzaamheden van de vrijwilligers richten zich op gastheerschap en gastvrijheid. Bij de professionele medewerkers ligt de focus vooral op de bibliotheekinhoudelijke dienstverlening. Goede onderlinge afstemming tussen deze twee werksoorten is van levensbelang om de kwaliteit van de dienstverlening te kunnen waarborgen.

8. Modernisering bibliotheekwerk in Tytsjerksteradiel

Naast de reguliere dienstverlening en de hierboven aangeduide projecten richt onze aandacht zich in het bijzonder op een specifiek project van dbieb, de modernisering van het bibliotheekwerk in Tytsjerksteradiel, en de activiteiten van de verschillende inhoudelijke bedrijfsonderdelen. In 2021 heeft de gemeente Tytsjerksteradiel een beleidsopvatting gepresenteerd met betrekking tot het bibliotheekwerk in de gemeente. De door dbieb in gang gezette modernisering van het bibliotheekwerk ligt geheel in lijn met de beleidsopvatting van de gemeente.

Naast de huisvesting ligt de focus van de inhoudelijke vernieuwing van het bibliotheekwerk in 2023 op een aantal terreinen:

1. Een **nieuw serviceconcept** voor de vestigingen Burgum en Gytsjerk, waarbij we geleidelijk een substantiële uitbreiding van openingsuren willen realiseren. We realiseren serviceluwe uren waarop bezoekers boeken kunnen inleveren en lenen, een krantje kunnen lezen en elkaar ontmoeten. Daarnaast zijn er de normale full-service dagdelen, waarbij professionals van dbieb aanwezig zijn om vragen van bezoekers te beantwoorden en informatie te geven. De gratis bezorgservice, die we gestart zijn in coronatijd, blijft (ook in de gemeente Leeuwarden) gehandhaafd.
2. De **uitrol Boekstart en dBos** in de gemeente. Van consultatiebureau t/m 1e jaar VMBO komen alle kinderen in de gemeente in aanraking met de dienstverlening van de bibliotheek.
3. **Inrichten Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's)** in Burgum en Gytsjerk.
4. In Tytsjerksteradiel **uitbouw en verstevigen (samen met Kearn) gecombineerde taalnetwerk** Tytsjerksteradiel/Achtkarspelen om verbinding tot stand te brengen tussen beleid en uitvoering.
5. In Burgum **continueren en uitbreiden van het digitaalhuis**.
6. In Tytsjerksteradiel **uitbouw training burgers digitale vaardigheden** zodat zij in hun eigen omgeving mensen digitale hulp kunnen geven.
7. In Tytsjerksteradiel gaat dbieb samenwerken met actieve dorpsbewoners en culturele programma's ontwikkelen. Taal (Frysk) en literatuur staan centraal.

9. De activiteiten / speerpunten van de teams

9 a. Team Programmering

Jaarplan Programmering oplegger begroting 2023

Taal doe je samen

Een geletterde samenleving begint bij kinderen. Als ouders en kinderen thuis met plezier veel taal gebruiken vergroot dat de taalrijkdom van kinderen en versterkt het de acties die op school plaats vinden. In de leeftijd van 6 tot 12 jaar is de invloed van ouders nog erg groot. Hun belangstelling voor lezen, gesprekken hierover, boeken cadeau geven etc. verhoogt de kans dat hun kinderen lezers worden. In dbieb en daarbuiten organiseren we diverse activiteiten voor kinderen en hun ouders rond taal: spreekuren dyslexie en laagdrempelige voorstellingen tijdens De Nationale Voorleesdagen, de Tomke Tour en de Fryske Foarlêswike. We richten ons daarbij op locaties waar we het verschil kunnen maken: buurthuizen en wijkcentra waar we laagtaalvaardige gezinnen treffen. In 2023 gaan we onze voorleesactiviteiten concentreren op evenementen en wijkfeesten waar we een groot bereik hebben.

dbieb in de buurt

In de loop van 2023 gaat de subsidie voor de Informatie punten Digitale Overheid (IDO's) waarschijnlijk via de gemeenten uitgekeerd worden. Het Informatiepunt Digitale Overheid breiden we in 2023 uit met Stiens, Grou, Gytsjerk en Burgum. In 2023 zijn op alle locaties de lessen Leren Computeren omgezet in een vaste reeks lessen, waardoor de lesinhoud beter beklijft en opkomst stabiel is. Het aantal spreekuren waar burgers persoonlijk advies kunnen krijgen groeit gestaag en het streven is om ook in Stiens, Grou, Burgum en Gytsjerk spreekuren van partners te realiseren.

In de loop van 2022 wordt dbieb opgenomen in de instrumentengids EVA waarmee de consultants van de gemeente Leeuwarden hun cliënten, waaronder inburgeraars, jongeren en uitkeringsgerechtigden, kunnen doorverwijzen. We verwachten hierdoor in 2023 een grote toestroom naar educatie digitale vaardigheden van dbieb (Leren Computeren, Werken met DigiD, digi-inloop). Voor jongeren die afstand tot een opleiding hebben, ontwikkelen we aangepaste lessen in het kader van het project Vizier op school. De Proeftuin digitaal burgerschap krijgt een vervolg door het vervolmaken van een geocache route voor jongeren.

Voor het bereiken van laaggeletterde inwoners in Leeuwarden en Tytsjerksteradiel is het opbouwen van vertrouwen een zaak van lange adem. Zichtbaarheid, persoonlijk contact en dezelfde taal spreken zijn daarbij onmisbaar. dbieb werkt nauw samen met de Verbinder laaggeletterdheid van de gemeente Leeuwarden en ondersteunt in het leggen van verbindingen tussen sociaal domein en educatie. In Tytsjerksteradiel neemt dbieb samen met gemeenten en oa Kearn deel aan het gecombineerde taalnetwerk Tytsjerksteradiel/Achtkarspelen om verbinding tot stand te brengen tussen beleid en uitvoering.

dbieb wil in 2023 structureel inzetten op het toeleiden naar educatie die past bij de inwoner. In meerdere buurtkamers is dbieb zichtbaar aanwezig met eigen aanbod (digitale educatie, biebskerm, taalactiviteiten en collecties) en nemen we actief deel aan wijknetwerken. dbieb gaat in 2023 met programma's als Digivitaler en Voel je goed meer aandacht besteden aan gezondheidsvaardigheden in combinatie met digitale en taalvaardigheden. dbieb gaat in 2023 actief voorlichting geven over laaggeletterdheid en traint daarvoor eigen trainers en de eigen medewerkers.

In Burgum continueren we het digitaalhuis. In Tytsjerksteradiel worden daarnaast burgers getraind op digitale vaardigheden zodat zij in hun eigen omgeving mensen digitale hulp kunnen geven. In Gytsjerk en Burgum kunnen werkzoekenden elkaar ontmoeten tijdens de maandelijkse 'Walk en Talk'.

Talentontwikkeling heeft de toekomst!

Sinds de keuze om Talentontwikkeling tot een speerpunt te maken heeft dbieb al zeer veel positieve reacties gekregen op de keuze voor de benadering van Luk Dewulf en Els Pronk en het programma-aanbod. Onze talentgesprekken met kinderen, de beroepenevents en de kindercolleges zijn een groot succes en trekken volle zalen.

Samen met Keunstwurk en Kunstkade wordt er eind 2022 een inspiratieavond georganiseerd en we verwachten in 2023 met diverse partners de benadering breder in te zetten. dbieb wil in 2023 bereiken dat meer kinderen op meer plekken met deze benadering kennismaken. Als meerdere aanbieders dezelfde taal spreken en hetzelfde doel hebben, is de impact vele malen groter dan wanneer ieder dat voor zich doet.

In de loop van 2023 zullen we de stap zetten om de inzet van de methode door te ontwikkelen. Daarmee zetten we een unieke stap in Nederland: er zijn nog geen publieke settings waar deze benadering een doorlopend programma is waarin verder gebouwd wordt op de eerste kennismaking.

De benadering is net als 21st century skills een onderlegger voor onze jeugdprogrammering: ook in de Kinderboekenweek en in workshops passen we deze principes toe, net als in de dagelijkse gesprekken met kinderen in dbieb.

Gedeelde ervaringen en geïnformeerde burgers

dbieb is een laagdrempelige plek voor inwoners om elkaar te ontmoeten en met elkaar in gesprek te gaan. In onze vestigingen bieden we ruimte aan communities en meetups en ondersteunen we hen actief met kennis, marketing en faciliteiten. Naast bestaande leesclubs, Language Café, Meetup Filosofie staan café's over euthanasie, psychische kwetsbaarheid en een Verhalenhuis op de planning.

Ontmoeting en dialoog dragen bij aan een gezond gespreksklimaat. In ons nieuwe programma Over de Schutting agenderen we samen met jongeren actuele thema's waarin we de nieuwsgierigheid naar verschillende perspectieven oproepen. Desinformatie en alternatieve waarheden ondermijnen het vertrouwen in elkaar en onze instituties. In programma's zoals Brainwaves over actuele maatschappelijke issues geven we bekende en minder bekende sprekers het podium om hun op wetenschappelijke inzichten gefundeerd verhaal te vertellen.

Kunst en cultuur, literatuur en zingeving geven mensen een gemeenschappelijke achtergrond en de mogelijkheid om persoonlijke inzichten met elkaar delen. In onze colleges, cursussen, interviews met schrijvers en tentoonstellingen beleven we kunst en cultuur, delen we kennis over de canon en leren we kunstuitingen te beoordelen. Naast de bestaande Nacht van de Filosofie starten we dit jaar ook met een programma voor de Maand van de spiritualiteit.

In onze programma's richten we ons op actuele en relevante thema's en op een grote diversiteit in doelgroepen. In 2023 willen we met name onder de doelgroep jongeren en jongvolwassenen we meer bereik realiseren.

In Tytsjerksteradiel gaat dbieb samenwerken met actieve dorpsbewoners om een gezamenlijk programma-aanbod te maken, met lokale vertellers en inspirerende sprekers van buiten de directe omgeving, zoals *Leen een Fries*. In de culturele programma's staan taal en literatuur centraal, vaak in samenwerking met de culturele commissies of vanuit nieuwe initiatieven.

9 b. Team Onderwijs

Jaarplanning Onderwijs voor begroting 2023

Speerpunten 2023

Uitrol dBos - Het team concentreert zich op de verdere uitrol en ontwikkeling van de formule 'De Bibliotheek op school' (dBos). In dit programma werken dbieb en scholen in Leeuwarden en Tytsjerksteradiel structureel samen aan de taalontwikkeling, leesbevordering en mediawijsheid van kinderen. Door te lezen vergroten kinderen spelenderwijs hun woordenschat en verhogen zij hun taalniveau. Hierdoor worden in een vroeg stadium taalachterstanden teruggedrongen met minder kans op laaggeletterdheid. Een actuele en gevarieerde collectie in de school zorgt voor verrijking van het leesonderwijs. Daarnaast ondersteunt een professionele leesconsulent de leescoördinator en het team van de school.

Doorontwikkeling dBos - We werken aan doorontwikkeling van dBos waarbij we kijken naar nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs en behoeften van scholen. We bieden inspiratiebijeenkomsten aan voor teams op het gebied van Boekenkringactiviteiten en visieontwikkeling Digitale geletterdheid. Daarnaast ontwikkelen we een workshop voor leerkrachten over specifieke activiteiten voor kinderen met leesproblemen en een module meertaligheid binnen dBos. Daarnaast kunnen kinderen en leerkrachten kennis maken met Talentontwikkeling volgens de benadering van Luk Dewulf en Els Pronk.

Leeuwarden – 2023

Uitrol dBos - Medio 2019 zijn met de gemeente Leeuwarden afspraken gemaakt over de uitrol van dBos op de PO-scholen. Inmiddels zijn er 41 scholen in de gemeente Leeuwarden die meedoen. De animo van scholen voor samenwerking middels dBos is groot. Er staan drie scholen die graag mee willen doen op de wachtlijst. Deze scholen kunnen nog niet meedoen omdat binnen de huidige beschikbare middelen een verdere uitbreiding niet mogelijk is. In 2022-2023 zetten we dan ook in op continuering van de samenwerking met de huidige dBos-scholen en kijken we met gemeente en scholenkoepels hoe we in schooljaar 2023-2024 verder kunnen uitbreiden.

Pilot dBos in het VO - In 2020 en 2021 zijn pilots dBos VO uitgevoerd in het brugjaar van leerweg KB/BB van Piter Jelles Ynsicht, CSG Comenius Zahmenhof en Aeres. In 2022-2023 kiezen we in overleg met de gemeente voor een iets andere doelgroep in het VO. We zijn van plan een pilot uit te voeren met het VSO van het Twaluk en het brugjaar van de HAVO van CSG Comenius, locatie Marienburg. De opgedane ervaringen koppelen we terug naar de gemeente.

Extra ondersteuning aan (PLUS)IKC's - Integrale Kindcentra (IKC's) kunnen in het kader van Kansen voor Kinderen 2.0. een beroep doen op extra middelen in de preventieve ondersteuning van kinderen van 0-12 jaar en hun ouders. Deze ondersteuning richt zich op kansengelijkheid. Op verzoek - en naar behoefte van de IKC's biedt dbieb extra programma's aan.

De Rijke Schooldag- in de gemeente Leeuwarden zullen de IKC'S in de aandachtswijken uitgebouwd worden met de rijke schooldag. Er komt een hele-dag aanbod van onderwijs, extra activiteiten en ondersteuning gericht op een brede ontwikkeling van het kind. Als vaste partner van het primair onderwijs zal dbieb, op behoefte van het PLUS IKC, verrijkende activiteiten gaan uitvoeren. Vanaf najaar 2022 wordt dit met IKC'S, gemeente en andere partners verder uitgewerkt.

Kansrijke Start - De gemeente Leeuwarden doet mee aan het landelijk actieprogramma Kansrijke Start. In dit programma werken gemeenten, geboortezorgprofessionals en professionals uit het sociaal domein samen om kwetsbare gezinnen effectief te ondersteunen. Met als doel dat kinderen in de eerste 1000 levensdagen een kansrijke start krijgen. Ook voor de taalontwikkeling geldt dat je

niet vroeg genoeg kunt beginnen met voorlezen. dbieb is partner in deze alliantie en kan o.a. met de BoekStartcoach op het consultatiebureau ouders bewust maken van het belang van taal/voorlezen voor de ontwikkeling van hun kind.

Tytsjerksteradiel – 2023

Sinds medio september 2020 werken gemeente, dbieb en scholen samen aan preventie van laaggeletterdheid door de uitrol van Boekstart en dBos op consultatiebureau's, kinderopvanglocaties en scholen in de gemeente.

Op dit moment nemen 20 van de 21 scholen deel aan dBos. Alle locaties kinderopvang doen mee met het Boekstartprogramma. De BoekStartcoach is wekelijks aanwezig op de consultatiebureaus in Hurdegaryp en Burgum om met ouders in gesprek te gaan over het belang van voorlezen. Op het AZC in Burgum wordt een pilot uitgevoerd voor de peuters. Daarnaast doen we mee aan een landelijke project 'Leesbevordering in meertalige gezinnen'. In dit project komen kinderen uit nieuwkomersgezinnen in aanraking met (meertalige)prentenboeken en voorlezen. De 2-jarige pilot dBos VO op het Liudger en Singelland wordt eind 2022 afgerond.

Vanaf 2023 wordt extra ingezet op preventie laaggeletterdheid, zowel op school als in de vrijetijds- en thuissituatie. Dit doen we met diverse programma's, zoals Scoor een boek, waarbij lezen en sport worden verbonden door profvoetballers van SC Cambuur in te zetten als rolmodellen. Daarnaast voeren we Vakantielezen uit, een(digitaal)leesprogramma voor beginnende lezers met als doel het leesniveau in de vakantie op peil te houden en het lezen thuis te stimuleren. Ook ontwikkelen we gezinsgerichte (voor)leesprojecten en lezen voor op locatie. (zie ook 9.a)

Meer geld vanuit de overheid

Vanuit de landelijke overheid wordt sterk ingezet op het bevorderen van geletterdheid en leesplezier. Er zijn grote zorgen over de dalende leesvaardigheid en leesmotivatie. De overheid ziet dat bibliotheken substantieel kunnen bijdragen aan een aantal grote maatschappelijke opgaven in de samenleving rond lezen, digitale geletterdheid en een leven lang leren. Er gaat de komende jaren dan ook structureel meer geld naar de bibliotheken. Voor de versterking en uitbreiding van dBos en BoekStart is 12,9 miljoen beschikbaar. De nadere uitwerking van deze plannen volgt najaar 2022.

21e-eeuwse vaardigheden

Kinderen hebben speciale competenties nodig om succesvol deel te nemen aan de maatschappij van de toekomst. Werk verandert, functies veranderen. Het gaat bijvoorbeeld om vaardigheden als kritisch denken, creatief denken, probleem oplossen, ict-basisvaardigheden, informatievaardigheden, computational thinking en mediawijsheid. Het team onderwijs laat de scholen kennismaken met deze programma's voor 21e-eeuwse vaardigheden en helpt scholen met visieontwikkeling rond digitale geletterdheid.

Binnen het Techniekmenu voor scholen in de gemeente Leeuwarden verzorgt dbieb de programmeer-/codeerlessen voor de groepen 1 t/m 6 van het primair onderwijs.

Gezinsgerichte aanpak

Het doel van de gezinsgerichte aanpak is het doorbreken van de cyclus van laaggeletterdheid. De aanpak richt zich daarom primair op het ondersteunen van vooral laagtaalvaardige ouders door het stimuleren van de taal- en geletterdheidsontwikkeling van hun (jonge) kinderen thuis. Daarnaast wordt ingezet op het verhogen van het taal- en geletterdheidsniveau van de ouders zelf.

dbieb wil graag samen met o.a. de gemeenten Tytsjerksteradiel en Leeuwarden als toekomstig regievoerder op het terrein van de gezinsaanpak de gezinsaanpak verder ontwikkelen.

Waar we naar toe willen is dat gezinsgerichte aanpak zoveel mogelijk een integraal onderdeel wordt van de dienstverlening van dbieb én van de samenwerking met relevante partners. We maken al een begin met de gezinsgerichte aanpak op het consultatiebureau en de kinderopvang. Ook

onderzoeken we hoe we pedagogisch medewerkers en leerkrachten met deskundigheidsbevordering en programma's kunnen ondersteunen in hun partnerschap met ouders als het gaat om taal/lezen.

9 c. Teams bibliotheken Stad en Dorpen

De teams Bibliotheken stad en dorpen (2 separate teams) richten zich op de publieksdienstverlening in de frontoffice voor individuele bezoeker/klant. De teams zijn verantwoordelijk voor de uitvoering en ontwikkeling van het serviceconcept frontoffice van dbieb in de vijf vaste vestigingen. Het serviceconcept bestaat uit een aantal specifieke elementen. Belangrijke onderdelen van dit concept zijn:

- collectie jeugd/volwassenen – fictie/nonfictie (inclusief de verdere ontwikkeling van het zogenaamde 'maatschappelijk collectioneren'- de collectie ondersteunt de programmering in het Sociaal Domein en verdere maatschappelijk/culturele activiteiten van dbieb).
- informatiebemiddeling en -service (inclusief de verdere uitbouw van de rol van de medewerkers van de frontofficeteams in het IDO).
- ontmoetingsfunctie (inclusief horeca)
- studieplekken

De medewerkers van de teams vormen het 'gezicht' van dbieb op de werkvloer. Het team bibliotheken Stad bestaat uit 17 medewerkers en 26 vrijwilligers. Het team is actief in de Centrale bibliotheek Blokhuispoort (BHP) Leeuwarden. Deze vestiging is zeven dagen per week geopend – totaal 72 openingsuren – en ontvangt tussen de 240.000 en 270.000 bezoekers per jaar. Het is de best bezochte openbare instelling in de gemeente Leeuwarden.

Het team bibliotheken Dorpen bestaat uit 7 medewerkers en 18 vrijwilligers. Het team is actief in de vestigingen Burgum, Gytsjerk, Grou en Stiens. De vestiging Burgum is 38,5 uur per week geopend, Gytsjerk 26,5 uur per week, Grou 22 uur per week en Stiens 25 uur per week.

9 d. Unit Digitaal

De Unit digitaal houdt zich bezig met het samenstellen en presenteren van digitale content op dbieb.nl. Het team bestaat uit vier medewerkers en maakt digitale dossiers die aansluiten op actuele thema's waarover dbieb publieksactiviteiten organiseert. Daarnaast zijn er apps, databanken, boekenblogs en inspiratiepagina's voor diverse doelgroepen, zoals het primair onderwijs. Voor partners in het sociaal domein wordt relevante, onafhankelijke en betrouwbare informatie op maat gemaakt en gepresenteerd op narrowcastingsystemen (Biebskerm).

Het team zorgt daarnaast voor deskundigheidsbevordering en ondersteuning van met name de medewerkers in het team bibliotheken in het gebruik van digitale content en de advisering van bezoekers op digitaal vlak. Het team werkt samen met de Koninklijke Bibliotheek (KB) aan verdere doorontwikkeling van landelijke digitale diensten.

Ontwikkeling van Biebskerm in 2023

Steeds meer partners in het sociaal domein willen graag met dbieb samenwerken middels Biebskerm. Biebskerm is een digitale dienstverlening waarmee we inwoners van de gemeente Leeuwarden en Tytsjerksteradiel via narrowcastingschermen attenderen op voor hen relevante, onafhankelijke en betrouwbare informatie. Deze informatie is afkomstig van meerdere non-profitorganisaties als wijkcentra, Amaryllis en dbieb. Medewerkers van dbieb vertalen informatie over bijvoorbeeld activiteiten en regelingen naar laagdrempelige berichten in begrijpelijke taal. Deze plaatsen we op Biebskerm. Zo bieden we informatie aan op plekken waar veel mensen komen om met name kwetsbare inwoners in staat te stellen de deelnemende organisaties beter te vinden. De schermen staan bij de wijkvereniging van Bilgaard en Heechterp-Schieringen, bij De Klomp en de Estafette kringloopwinkel. Sinds 2022 doet ook het Knooppunt mee en plaatsen we berichten over het aanbod in het sociaal domein op 48 schermen in de wachtruimtes van het MCL.

Digi-spreekuur

Unit Digitaal verzorgt wekelijks een digi-spreekuur waar mensen worden geholpen bij het gebruik van apps van de bibliotheek. De in oktober 2020 gelanceerde Online bibliotheek maakt het heel gemakkelijk om luisterboeken en e-boeken te lenen. Ook in 2023 brengen we de voordelen uitgebreid onder de aandacht van de bezoekers.

Ondersteuning medewerkers dbieb

Unit Digitaal ondersteunt de teams bij het digitaalvaardiger maken van onze bezoekers door de medewerkers te scholen in (nieuwe) digitale technieken en werkwijzen, bijvoorbeeld het werken met digitale databestanden en digitale tools, Office 365, werken met livestreams etc.

Digitale dossiers

Met digitale dossiers speelt Unit Digitaal in op de actualiteit. Dit gaat in 2023 ook meer gebeuren in samenwerking met lokale organisaties en communities.

10. Samenvatting in één oogopslag

- Dit Jaarplan 2023 is de inhoudelijke oplegger van de begrotingen en vormt de basis voor de operationele werkplannen met concrete doelstellingen en prestatie-indicatoren van de verschillende bedrijfsonderdelen.
- Mooie opstakers: Beste Bibliotheek van Nederland in 2019 én in (november) 2021, beoordeeld als toekomstbestendig en maatschappelijk effectief en (daarom) gecertificeerd. dbieb blijft echter voortdurend werken aan het verbeteren van onze dienstverlening. De verbeterpunten uit de audit worden dan ook meegenomen in jaarplan 2023. Najaar 2022 toezegging substantiële steun vanuit de Rijksoverheid.
- Aansluiting bij het landelijke Convenant en de landelijke Netwerkagenda.
- We zien het als onze belangrijkste opdracht iedereen te inspireren om zich een leven lang te ontwikkelen (mission statement).
- Deze missie leidt tot vier strategische speerpunten:
 - basisvaardigheden volwassenen
 - basisvaardigheden kinderen
 - talentontwikkeling
 - dbieb als culturele 'hub'
- Op het gebied van de middelen staan hoog op de agenda:
 - onderzoek herhuisvesting vestiging Grou in MFC
 - behoud van twee vestigingen en een afhaalpunt in Tytsjerksteradiel:
 - Hurdegaryp - afhaalpunt
 - Gytsjerk - ontmoetingsruimte in samenwerking met Doarpsbelangen
 - Burgum – goedkopere huisvesting
- Wat de medewerkers betreft, wordt het huidige HRM-plan verder uitgevoerd, met extra aandacht voor de verbeterpunten uit het Medewerkersonderzoek (2020): werkdrukbeleving en samenwerking tussen de teams. Het onlangs opgezette projectenbureau van dbieb bevordert vooral het laatste.
- De modernisering van het bibliotheekwerk in Tytsjerksteradiel betreft:
 - De invoering van een nieuw serviceconcept
 - De verdere uitrol van 'de Bibliotheek op School' (dBos) en het BoekStartprogramma
 - De versteviging van de programmering bestrijding laaggeletterdheid
 - De versteviging van de programmering basis- en digitale vaardigheden
 - De ontwikkeling - samen met inwoners - van een cultureel programma taal (Frysk) en literatuur
- Het Team Programmering is druk met het bevorderen van digitale zelfredzaamheid (o.a. IDO, mede n.a.v. de nieuwe Wet Inburgering), buurtgericht werken in het sociaal domein, talentontwikkeling en de culturele 'hub' voor stad en dorp. Dit vraagt een andere manier van denken en werken, waarin co-creatie centraal staat, evenals diversiteit en inclusie en het (meten van het) beoogde maatschappelijke effect van onze activiteiten.
- Het Team Onderwijs richt zich met een Leesoffensief op het stimuleren van lezen onder jongeren. De uitrol van dBos in Leeuwarden krijgt een vervolg met nieuwe pilots. Het creëren van kansengelijkheid van kinderen doen wij in het bijzonder in samenwerking met de IKC's in aandachtswijken. In Tytsjerksteradiel zijn we vooral bezig met het implementeren van dBos op alle scholen en met het BoekStartprogramma in samenwerking met kinderopvanglocaties. Het team is op alle scholen actief met speciale programma's '21e-

eeuwse' vaardigheden. Met een gezinsgerichte aanpak ondersteunen we vooral laagtaalvaardige ouders op het gebied van taal en geletterdheid.

- De Unit Digitaal stelt digitale content samen en presenteert die (vooral) op dbieb.nl. Daarnaast ontwikkelt dit team 'Biebskerm', een narrowcastingsysteem dat o.a. gebruikt wordt door wijkverenigingen en een kringloopwinkel. Het team verzorgt tevens spreekuren over appgebruik, zowel technisch als inhoudelijk, bijvoorbeeld over de online bibliotheek.